

1901. „Неро“	9636 м.	12° 40' С.	145° 50' И.
1910. „Планет“	9140 "	6° 36' Ј.	153° 56' "
1912. „Планет“	9788 "	9° 56' С.	126° 50' "
	9020 "	6° 15' "	127° 22' "
	9031 "	5° 21' "	127° 48' "

Све су у западном делу Вел. Океана: Пингвин-дубине јужно од Тонга острва, Неро-дубине југоисточно од Гуама (Маријани) а три последње Планет-дубине источно од Јужних Филипина.

Мерења која је извршио „Планет“, саграђен 1905. у Бремену као специјални брод за то, дошла су по изричном захтеву немачких природњака на скупу у Каселу 1903.

Е. Ј. Цветић.

КОПНО И ВОДА НА ЗЕМАЉСКОЈ ПОВРШИНИ.

Последњих година, од 1907. до 1910 год., одређивали су однос између копна и мора на земљи *O. Krümmel*, *H. Wagner* и *A. Baldit*. Најновији рад је последњег автора, који је те односе извео за зоне сваког појединачног степена географ. ширине од 80° сев. шир. до 65° јужне шир. На основу тих радова је површина копна и мора и њихов процентални однос између 80° сев. и 60° јужно овакав:

	копно	вода	копно	вода
Кримл 1907.	134 138 000 км ²	337 499.000 км ²	28 4%	71·6%
Вагнер 1908.	134 503 000 "	337 133 000 "	28 5%	71·5%
Балдит 1910.	133.952 000 "	337.799 000 "	28·4%	71 6%
Средња вредност	134,196.000 км ²	337,477.000 км ²	28 4%	71·6%

Проценталне диференције су незнатне оне скоро исчезавају или је зато ипак према *Балдиту* око 550.000 км² мање копна, а више мора него према *Вагнеру*. Средња вредност је веома блиска *Кримл-овом* резултату.

Ако се узме, према *Вагнер-овом* резултату, да је на основу данашњег знања на поларној калоти северно од 80° само 10% копна, а исто тако и у зони између 60° до 70° јужне шир., затим, да је на калоти јужно од 70° ј. ш. однос копна према мору 78 : 22, добићемо за целу земљу ове вредности:

	копно	вода	копно	вода
северна хемисфера	100·5 мил. км ²	154·5 мил. км ²	39·41%	60·59%
јужна хемисфера	48·5 "	206·5 "	19·02%	80·98%
цела земља	149·0 мил. км ²	361·0 мил. км ²	29 22%	70 78%

Однос копна према мору је 1 : 2,42.

Балдит долази до нешто друкчијих резултата, јер је узимао за полазну тачку ових односа старије податке, које је *Вагнер* већ одавна напустио. (в. и Pet. Mitt.).

П. В.